

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СЛОВОТВІРНИХ ПРОЦЕСІВ СТУДЕНТСЬКОГО СЛЕНГУ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГАРДЕРОБУ (ОДЯГУ, ВЗУТТЯ Й АКЕСУАРІВ)

FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF WORD-FORMING PROCESSES OF STUDENT SLANG FOR THE DESIGNATION OF WARDROBE ITEMS (CLOTHES, SHOES AND ACCESSORIES)

Бортун К.О.,

orcid.org/0000-0003-1223-347X

кандидат філологічних наук,

*доцент кафедри інформаційної, бібліотечної, архівної справи
та соціально-політичних і гуманітарних дисциплін*

Приватного вищого навчального закладу «Європейський університет»

У статті подано результати дослідження словотвірних процесів студентського сленгу на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття й аксесуарів), проаналізовано основні причини їхнього виникнення, з'ясовано структуру, функції та особливості використання студентського сленгу. Нами було наголошено, що лексичний склад української мови, як і будь-якої іншої, містить велику кількість сленгових утворень, що відповідають певним соціальним та професійним групам людей, особливо сучасній студентській молоді.

Процес соціалізації студентів відображений у їхньому мовленні зокрема за допомогою використання сленгу. На основі виділених соціокультурних аспектів (самостійність, соціалізація, самопрезентація, система ціннісних пріоритетів, норми поведінки, інтерпретація інформації, замкненість) нами було розглянуто сленгові одиниці на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття та аксесуарів), які активно використовує сучасне студентство. Адже воно як окремий соціум зі своєю універсальною мовою та лінгвальними рисами, окремою дериваційною будовою, яку ми розглянули у публікації.

Маємо наголосити, що найпродуктивнішим словотвірним шляхом утворення сленгових одиниць на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття та аксесуарів) є семантична деривація, яка реалізована за допомогою метафори, метонімії, омонімії тощо. Саме дериваційний арсенал допомагає студентам висловити своє ставлення на реалії, які їх оточують. Водночас маємо наголосити, що сучасна молодь не часто усвідомлює, що використання сленгових лексем загрозово впливає на культуру рідної мови, збіднює її, не дозволяє використовувати сповна її багатий мовний арсенал.

Нами проаналізовано та виокремлено 2220 сленгових одиниць на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття й аксесуарів), зокрема їхню словотвірну природу та особливості. Ядром нашої вибірки постають елементи, утворені шляхом семантичної деривації (700 одиниць), приядерними є слова, утворені за допомогою суфіксального способу творення (500 одиниць), шляхом суфіксально-афіксального способу нами було зафіксовано 350 одиниць, ближню периферію сленгізмів становлять англіцизми (300 одиниць), далека периферія утворена суржиковими елементами (250 одиниць), найменш уживаними сленговими прикладами є утворення словоскладання (120 одиниць).

Ключові слова: студентський сленг, експресивна лексика, соціальні параметри, деривація, соціокультурні аспекти.

The article presents the results of the study of the word-forming processes of student slang to denote wardrobe items (clothes, shoes, and accessories), analyzes the main reasons for their occurrence, and elucidates the structure, functions, and peculiarities of the use of student slang. We emphasized that the lexical composition of the Ukrainian language, like any other, contains a large number of slang formations that correspond to certain social and professional groups of people, especially modern student youth.

The process of students' socialization is reflected in their speech, in particular, through the use of slang. On the basis of selected socio-cultural aspects (independence, socialization, self-presentation, system of value priorities, norms of behavior, interpretation of information, closed-mindedness), we considered slang units for designating wardrobe items (clothes, shoes and accessories) that are actively used by modern students. After all, it is like a separate society with its own universal language and linguistic features, a separate derivational structure, which we considered in the publication.

We have to emphasize that the most productive word-forming way of forming slang units to denote wardrobe items (clothes, shoes and accessories) is semantic derivation, which is implemented with the help of metaphor, metonymy, homonymy, etc. It is the derivational arsenal that helps students express their attitude to the realities that surround them. At the same time, we must emphasize that today's youth do not often realize that the use of slang tokens has a threatening effect on the culture of the native language, impoverishes it, and prevents the full use of its rich language arsenal.

We analyzed and singled out 2220 slang units for items of wardrobe (clothes, shoes, and accessories), in particular their word-forming nature and features. The core of our sample is the elements formed by semantic derivation (700 units), the core is words formed with the help of a suffix method of creation (500 units), we recorded 350 units using the suffixal-affixal method, the near periphery of slangisms is made up of anglicisms (300 units), the far periphery is formed by slang elements (250 units), the least used slang examples are word formation (120 units).

Key words: student slang, expressive vocabulary, social parameters, derivation, sociocultural aspects.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Лексичні шари української мови містять велику кількість мовних утворень і нашарувань, що відповідають соціальним і професійним утвореннями людей. Існування різноманітних діалектизмів, сленгізмів тощо, що доводить, що мова є динамічною системою, яка активно живе, зазнає розвитку та трансформацій, попри наявності єдиного стандарту літературної мови. Дослідження студентського сленгу тісно пов'язане із сучасною молодіжною субкультурою, яка в основному характерна специфікою навчального закладу, дозвіллям, поведінкою, своєрідністю моди та смаків, популярними напрямками в музиці тощо.

Виникнення особливих молодіжних субкультур поєднана з провідною роллю засобів масової комунікації і відповідним рівнем життя завдяки чому створюються нові ринки специфічної продукції, що спрямовані насамперед на сучасну молодь. Студентський сленг, його одиниці не лише є віддзеркаленням жаргонізмів маргінальних груп, але й є одним із найпотужніших каналів їхньої популяризації і асиміляції в загальному сленгові, в окремих випадках – у розмовному стилі сучасної літературної мови.

Попри активне дослідження та чималий ареал вивчення явища сленг, досі поза увагою дослідників було вивчення сленгізмів на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття та аксесуарів), зокрема його словотвірної природи у цьому вбачаємо *актуальність* нашої роботи.

Мета нашого дослідження полягає у дослідженні словотвірних особливостей у студентському соціолекті на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття та аксесуарів), зазначити природу та особливості сленгових одиниць, їхню дериваційну будову.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Сленг сучасної молоді є одним із джерел збагачення української літературної мови, її основні шари на граматичних, лексичних, словотвірних рівнях. Ця група лексики є відкритою, система її проникна, водночас деякі одиниці студентського сленгу, набуваючи більшої популярності, розширивши сферу свого використання, стають елементами загального сленгу.

Проблематика сленгу, його природа, жанрові різновиди та чинники формування були предметом наукових студій, які привертали увагу дослідників (С. Пиркало, Л. Ставицька, С. Мартос, Т. Кондратюк, Т. Беляєва, В. Хом'яков, Т. Гриценко, В. Явір тощо).

Молодіжний сленг – соціолект людей у віці 12–22 років, що виник із протиставлення себе не стільки старшому поколінню, скільки офіційній системі. Існує в середовищі міської учнівської та студентської молоді, а також окремих замкнених референтних групах. Молодіжний жаргон є одним із шарів розмовного пласту української мови, який зазнає динамічних змін і поповнення [2].

В контексті вивчення дискурсу дослідники трактують його як формування мови (language in use), «мовний корелят відповідної сфери комунікативно-мовленнєвої діяльності, людської свідомості та практики» [3, с. 105].

Молодіжний сленг, як і будь-який інший, є тільки лексиконом на фонетичній і граматичній основі загальнонаціональної мови і відрізняється розмовним, а іноді й грубо-фамільярним забарвленням.

Розглядаючи природу сленгу, його конотативне навантаження, можна виокремити близькі за експресією сленгізми в такі групи:

1) лексеми, які в молодіжному сленгу виражають негативну оцінку понять, що називаються. Ця група є найповнішою і представлена такими сленгізмами: наприклад, *башка, бухло, бабло, бабоси, задовбав, паца, патлатий, садистка, фігня, дубак, забити, завалити, мочити, юзлес, анімешник, блін, капець, бухати*, тощо;

2) лексеми, які в молодіжному сленгу виражають нейтральну оцінку названих понять. До цієї групи належать лексеми, наприклад: *капуста, юзати, універ, політех, шпора, воркати, рофлити, унік, тіпа, короче, жиза, штука, лол, кек, вангую, пацан, препод, днюха, шарити* тощо. Нейтральна лексика преважає в категорії «навчальна, трудова діяльність»;

3) лексеми, які виражають позитивну оцінку названим поняттям. Ця група є найменш репрезентативною і представлена такими лексемами: *фішка, реальний, класний, файно, кайф, круто, найс, сасно, топчик* тощо [5, с. 42-43].

Щодо визначення безпосередньо поняття «сленг» існує досить багато суперечливих підходів та дефініцій. Єдиного, однозначного тлумачення поданого терміну не існує і досі, бо складно охопити всі поняття, функційні особливості й аспекти сленгу.

Мовознавиця Т.Нікітіна ототожнює поняття «сленг» та «жаргон» [3, с. 4]. Л. Ставицька зараховує сленг до жаргонної лексики [9, с. 300]. Найпоширенішим є визначення О.Широких, який під терміном «сленг» розуміє особливий периферійний пласт нелітературної лексики та фразеології, що знаходиться як поза межами літератур-

ної розмовної мови, так і поза межами діалектів загальнонародної мови [6, с. 228].

В.О. Чеховський називає сленг «мовною грою, що допомагає особистості заявити про себе у власному мікросоціумі та водночас відокремитись разом з ним від решти суспільства». [10, с. 7].

Надамо й таке потрактування сленгової природи: «Сленг – це розмовний варіант професійного мовлення, жаргон; жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітного емоційно-експресивного забарвлення» [1, с. 1147].

Сам термін сленг в перекладі з англійської мови означає: мова соціально чи професійно відособленої групи в протилежність літературній мові; варіант розмовної мови (в тому числі експресивно забарвлені елементи мови), що не співпадають з нормою літературної мови [11, с. 356].

На нашу думку, сленг – різновид розмовної мови, який активно вживається різними соціальними або професійними групами та характерний різним експресивним забарвленням, якому притаманні постійні, динамічні зміни в лексичному складі, що поповнюються за рахунок інших мовних елементів різної природи, складності та характеру.

Важливим чинником у творенні сленгових лексем є схожість інтересів осіб, які формують певні особливості цього ненормативного утворення. За цією ознакою лексичні одиниці молодіжного сленгу можна виокремити на такі: шкільний, студентський жаргони, музичний, армійський, комп'ютерний жаргони, жаргон, що стосується вживання наркотичних та алкогольних напоїв тощо.

С. Пиркало говорячи про особливості студентського сленгу наголошує, що студентський сленг – це мікросистема просторіччя, досить неоднорідна за своїм генетичним складом, яка має емотивну та комунікативну функції. Студентський сленг, на думку дослідниці, є одним із шарів лексики молодіжного сленгу. Відмінність студентського сленгу від сленгів інших типів полягає у тому, що:

- по-перше, дані сленгові слова слугують для спілкування людей однієї вікової категорії;
- по-друге, студентський сленг відрізняється «зациклованням» на реаліях світу молоді та студентства;
- по-третє, у числі сленгової лексики нерідко зустрічаються і досить вульгарні слова [7, с. 4].

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Маємо наголосити, що ядром лексич-

ної системи студентського сленгу постає людина враховуючи такі риси: зовнішність, частини тіла, органи тощо, одяг, взуття, соціальний статус, національність тощо. Субмова студентів містить велику велике різноманіття виразів, поняття, які деталізовано характеризують інтереси носіїв, світ, тенденції, тренди, які є реаліями дій і станів.

Сучасна словотвірна система студентського сленгу підпорядкована законами української мови. Найрозповсюдженим та продуктивним способом словотвору усіх частин мови є афіксальний спосіб. Враховуючи те, що найголовнішою функцією сленгу є номінативна, тому переважну частину лексики студентського спілкування становлять іменники, які утворюють назви одягу взуття та аксесуарів. Нами було також виявлено словосполучення, які вказують на зовнішній вигляд або на одяг, у складі яких є прикметники, наприклад, *палений шмот* (прикметник+іменник), *бабціне взуття* (прикметник+іменник).

Основна частина похідних у лексиці молодіжного сленгу утворена від лексем основних шарів української граматики та лексикології (різноманітні словотворчих засобів та шляхом семантичної деривації) і жаргонних слів, які отримали нове лексичне значення. Варто наголосити, що словотвірні процеси виконують загалом експресивну функцію та постають вагомим чинником оновлення словника сленгу.

Характеризуючи питому українські сленгізми, ми можемо навести приклад таких слів: *капці* (взуття), *скатерттина* (сукня), *шаровари* (штани), *карасі* (кросівки), *шнурок* (пояс), *мішок* (портфель), *капушта* (зовнішній вигляд) тощо. Сленгізми українського походження не такі популярні у застосуванні, як сленгізми з англійським корінням, елементи, утворені за допомогою впливу суржика.

У нашій роботі, семантична деривація є найпоширенішим і найпродуктивнішим способом творення сленгових елементів, за допомогою метафори, метонімії, омонімії тощо. Саме він допомагає сучасній молоді висловити свою емоційно-експресивну оцінку, візію щодо певного елемента одягу, аксесуару чи взуття. Зазвичай це є т. зв. «іронічна номінація» чи негативне ставлення до елемента одягу, наприклад: *ганчіркою* називають зазвичай або страшний, на думку мовця, одяг, або дешевий, непривабливий, неприємний на вигляд; *колготи* – іронічне позначення дуже вузьких джинсів або штанів.

Назви одягу, взуття та аксесуарів набувають комічної назви за через їхнє семантичне або лексичне перенесення з:

Номінації назв іншого одягу: *халат* (плащ), *чешки* (туфлі), *танки* (взуття), *носки* (взуття), *шаровари* (штани), *лосіни* (штани), *колготи* (штани), *валянки* (взуття) тощо.

Назвою інших предметів: *занавеска* (сукня), *штори* (сукня), *шкура* (дублянка, шуба), *нашийник* (чокер), *скафандр* (шапка, кепка, капюшон), *багаж* або *багажник* (портфель), *капуста* (вдягнувшись так, щоб один елемент одягу одягнути поверх іншого), *ковдра* або *одіяло* (дуже великий шарф, яким можна накритися), *танки*, *капці* (взуття), *риболовна сітка* (колготи сіткою), *шайби* (прикраси на вуха) тощо.

Назвою ознак тварин: *копитця* (слідки, шкарпетки, які закривають лише стопу), *копита* (туфлі на підборах), *карасі* (кросівки), *гусі* (бренд «Gucci») тощо.

Назвою певних ознак навколишньої дійсності: *тунелі* (вушний аксесуар), *обманки* (вушний аксесуар) тощо.

Нами було зафіксовано сленгові словосполучення на позначення взуття та одягу, наприклад: «*взув(ла) і забув(ла)*» у значенні «вдягнути швидко будь-яке взуття, що попало під руку»; «*хайповий шмот*» у значенні «речі, які зараз дуже модно носити»; «*бабціне взуття*» у значенні «старе, немодне взуття» тощо.

Окрім семантичної деривації, фіксуємо такі продуктивні способи словотвору: афіксація, абрєвіація, словоскладання, основокладання та усічення основи.

Сленгові іменники, утворені за допомогою суфіксації мають не лише суто українську природу, ай жаргонні інтенції. Саме останні приклади формують репрезентативну вибірку нашого дослідження. Особливість афіксації під час утворення субстандартної лексики полягає у використанні ширшого арсеналу словотворчих засобів. Жаргонні суфікси, зафіксовані у лексиконі студентського сленгу, відрізняються чималою розмаїтістю: *-фан*, *-к(а)*, *ан(и)*, *-ш(а)*, *-сл(я)*, *-арь*, *-ік(и)*, *-ик*, *-ар (-яр)*, *-ин(а)*, *-чик*, *-ер(и)*, *-н*, *-ок* тощо. Наприклад: *куртофан* (-фан), (куртка), *мішок* (-ок) (портфель), *спальник* (-ик) (піжама), *джампер* (-ер) (кофта) тощо.

Джерелом неологізації студентського сленгу є не лише запозичення з інших мов, а й імітація звучання іншомовних слів засобами суфіксації (*шузи* (взуття), *Гусі* (фірма одягу), *вотчери* (наручний годинник) *снікерси* (взуття)).

Скорочені лексеми, які зафіксовані нами у вжитку сучасної молоді становлять суто іменники, усічені лексичні одиниці літературної мови, а також сленгові слова, які отримали нове категоріальне значення: *комбез* – *комбінезон*,

кабли – *каблуки* (взуття на підборах), *шмот* – *шмотки* (речі).

І. Рубцов наголошує, що суфіксація, під якою традиційно розуміють спосіб словотвору шляхом приєднання словотворчого суфікса до кінця базової морфєми, вважають другим за продуктивністю способом створення інновацій у сучасній англійській мові. Незважаючи на великий інвентар стандартних суфіксів, більшість дериватів студентського сленгу було сформовано за участю лише незначної кількості суфіксів, що, на нашу думку, обумовлено специфікою даного лексичного шару та сферою його вживання. З іншого боку, виборче використання студентами суфіксів при формуванні дериватів показує, що студент вибирає лише ті структурні елементи, які належним чином, на його думку, можуть служити модифікації вихідного концепту в концепт-мету в межах даної картини світу [8, с. 45].

Дослідження показало нам, що, окрім суфіксального способу словотвору, можливе також творення нових сленгізмів на позначення одягу, взуття та аксесуарів за допомогою афіксів (*вотч[i]*, *тунел[i]*).

Фіксуємо також суфіксально-афіксальний спосіб творення, за допомогою такого поєднання, зазнали утворення утворилося найбільше сленгових слів: *шмотки* «-к(и)», *снікерси* «-с(и)», *вотчери* «-ер(и)», *обманки* «-к(и)», *розтяжки* «-к(и)», *ганчірка* «-к(а)» (одяг) тощо.

Водночас нами не зафіксовано новотворів, утворених префіксальним, префіксально-суфіксальним, постфіксальним способами словотвору.

Маємо також виокремити утворення сленгових елементів шляхом неологізації. Джерелом неологізації студентського сленгу є не лише запозичення з інших мов, а й імітація звучання іншомовних слів засобами суфіксації (*шузи* (взуття), *Гусі* (фірма одягу), *вотчери* (наручний годинник) *снікерси* (взуття)). Нами виокремлено такі шляхи неологізації:

Англїцизми – сленгізми, які були утворені з англїйської мови, зазвичай це запозичення основ певного слова з англїйської мови та додавання до них флексій, наприклад: *тішка* (англ. T-shirt + суфікс «ка») – футболка, *лонгслів* (long «довгий» и англ. sleeve «рукав») – кофта; *світшот* (англ. Sweatshirt) – кофта; *крокси* (англ. Crocs, взуття американської фірми «Крокс») – взуття з полімерного матеріалу, *крїпери* (з англ. «сгеерг» у перекладі «той, що крадеться») – кеди, *джокери* (англ. Joker); *конверси* (слово пішло від назви американської компанії «Converse») – кеди, *чокер* (з англ. «choke» у перекладі «душити») тощо.

Суржикові елементи – сленгові елементи, утворенні шляхом змішування розмовної, позалітературної мови, нові слова утворюють за допомогою флексій та основи певного слова: *берці* – розмовна назва високих масивних військових черевиків із шнурівками та твердим передком, які закривають гомілку, гомілкові, тому ця назва перейшла й на самі такі черевики; *спортівки* – назва спортивного одягу (спортивки); *занавеска* – сукня, *шмотки* – речі, *танки* – взуття, *пальонки* – палений одяг, *прикид* – зовнішній вигляд, *варежки* – рукавиці (варежки), *труселя* (корінь «*трус*» + суфікс «*еля*» – суфіксальний спосіб), *ліфарь* (корінь «*ліф*» + суфікс «*арь*» – суфіксальний спосіб) тощо.

Нами проаналізовано та виокремлено 2220 сленгових одиниць на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття й аксесуарів), зокрема їхню словотвірну природу та особливості. Ядром нашої вибірки постають елементи, утворені шляхом семантичної деривації (700 одиниць), приядерними є слова, утворені за допомогою суфіксального способу творення (500 одиниць), шляхом суфіксально-афіксального способу нами було зафіксовано 350 одиниць, ближню периферію сленгізмів становлять англiцизми (300 одиниць), далека периферія утворена суржиковими елементами (250 одиниць), найменш уживаними сленговими прикладами є утворення словоскладання

(120 одиниць). Кількісний розподіл елементів соціолекту молоді на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття й аксесуарів) нами унаочнено у діаграмі 1.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, студентський сленг – це лексика, притаманна студентам різних вищих навчальних закладів, яка позначає переважно їхнього життя, його ознаки. Майже уся молодь більшою чи меншою мірою вживає у своєму мовленні сленгізми. Це прошарок розмовної мови, що має тенденцію швидко трансформуватися, постійно змінюватися та оновлюватися. Причинами цього є бажання надати своєму висловлюванню лаконічності та експресивного забарвлення; бажання закодувати інформацію, щоб її не зрозуміли інші; розвиток мови і модернізація мовлення.

Український студентський сленг використовує молодь для емоційного розрідження свого мовлення, наданню йому яскравих барв і сучасних трендів, для створення нових, «свіжих» назв для тих слів, які найчастіше вживаються в їхньому житті на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття й аксесуарів). *Перспективними* щодо нашого дослідження є вивчення соціолінгвістичних параметрів українського студентського сленгу, процесів сленгізації та десленгізації в сучасній українській мові з урахуванням вивчених нами вище груп сленгової лексики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ – Ірпінь : Перун, 2007. 1736 с.
2. Гавіланес Д. Структура та функції студентського сленгу. Матеріали XLV Науково-технічної конференції ВНТУ, Вінниця, 23–24 березня 2016 р. URL: <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2016/paper/view/251>.

3. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія / Л.Р. Безугла, Є.В. Бондаренко, П.М. Донець та ін. Харків : Константа, 2005. 356 с.
4. Друм Т. Сленг: погляд зсередини. *Дивослово*. 1998. № 12. С. 4–5.
5. Мельник Я.Г., Яценко О.Б. Експресивність у молодіжному сленгу як спосіб вираження ставлення до навколишньої дійсності. *Наукові праці*. Т. 119. Вип. 106, С. 42–43.
6. Науменко Л. М. Молодіжний сленг – реалії сьогодення. *Наукові праці ... університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2013. Вип. 34. С. 227–230.
7. Пиркало С. Походження сучасного українського молодіжного сленгу. *Українська мова та література*. 1998. № 25. С. 4–5.
8. Рубцов І. В. Когнітивно – ономасіологічний підхід до формування суфіксальних дериватів у студентському слензі США. *Вісник ХНУ Когнітивна лінгвістика*. 2010. № 930. С. 43–47.
9. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.
10. Ставицька Л. Про взаємодію жаргону і сленгу. *Українська мова та література*. 2000. № 15. С. 7–8.
11. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів / за заг. ред. д-ра філолог. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків : ВД «ШКОЛА», 2006. 1008 с.

УДК 821.161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.5>

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОГО ВТІЛЕННЯ ЛЕКСЕМИ ЄВРОПА ТА СЛІВ З КОМПОНЕНТОМ ЄВРО

FEATURES OF LANGUAGE IMPLEMENTATION OF THE LEKSEMA EUROPE AND WORDS WITH THE EURO COMPONENT

Вакулович Л.Л.,

orcid.org/0000-0003-2189-6275

викладач кафедри української та іноземних мов

Національного університету фізичного виховання і спорту України

Одним із основних напрямів та завдань мовознавства є всебічне вивчення шляхів розвитку, функціонування і збагачення сучасних мов. В процесі розвитку мовної системи відбувається безперервна зміна словникового складу, що виявляється насамперед у появі запозичень, модифікації значень, переході певних лексем до групи архаїзмів чи історизмів, активної чи пасивної лексики.

Унормування, освоєння та кодифікація таких нових лексем відбувається нерівномірно, часом суперечливо. Найінтенсивніше освоюються і входять до української літературної мови нові іншомовні слова європейського та інтернаціонального характеру, які поповнюють термінологічні підсистеми, зокрема політологічну, соціально-економічну, науково-технічну, спортивну, культурологічну тощо.

В українській мові нині активно постають і використовуються новотвори, поява яких зумовлена різними причинами, серед яких дослідники найчастіше виділяють такі як демократизація суспільства, зміна ідеології, зміни в економіці та культурі, відсутність чи послаблення цензури, виникнення нового поняття, що потребує назви і т.д..

Процеси адаптації інноваційної лексики, досліджені в статті, відображаються на особливостях функціонування української мови сучасного періоду.

Досить продуктивним способом творення нових слів є осново- та словоскладання.

Нині насамперед в ЗМІ, а також і в українській мові загалом простежується тенденція до інтенсивного використання складника євро. Активне використання в українській мові складних лексем із євро- насамперед пов'язане з геополітичними змінами на карті Європи та європейським вибором України, новими відносинами між Україною та Європою.

У статті проаналізовано лексеми компонентом -євро, які активно функціонують сучасній українській мові, а також визначено особливості їх творення, з'ясовано соціальну доцільність вживання цих лексичних одиниць, простежено їх стилістичне навантаження в мові сучасних газет і журналів. Крім цього, проаналізовано та виокремлено семантичні групи складних слів із -євро: суспільно-політична, економічна, спортивна, побутова лексика., зконцентровано увагу на обґрунтованому вживанні цих лексем у сучасному медійному дискурсі.

Ключові слова: лексеми, Європа, євро-, семантика, морфема, лексичні утворення, словники, концепт.